

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivien 1998/26/EY, 2002/87/EY, 2003/6/EY, 2003/41/EY, 2003/71/EY, 2004/39/EY, 2004/109/EY, 2005/60/EY, 2006/48/EY, 2006/49/EY ja 2009/65/EY muuttamisesta Euroopan pankkiviranomaisen, Euroopan vakuutus- ja työeläkeviranomaisen ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen toimivaltojen osalta”

KOM(2009) 576 lopullinen – 2009/0161 COD

(2010/C 354/20)

Ainoa esittelijä: **Wautier ROBYNS DE SCHNEIDAUER**

Neuvosto päätti 25 päivänä marraskuuta 2009 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 262 artiklan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon aiheesta

Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi direktiivien 1998/26/EY, 2002/87/EY, 2003/6/EY, 2003/41/EY, 2003/71/EY, 2004/39/EY, 2004/109/EY, 2005/60/EY, 2006/48/EY, 2006/49/EY ja 2009/65/EY muuttamisesta Euroopan pankkiviranomaisen, Euroopan vakuutus- ja työeläkeviranomaisen ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen toimivaltojen osalta

KOM(2009) 576 lopullinen – 2009/0161 COD.

Asian valmistelusta vastannut ”talous- ja rahaliitto, taloudellinen ja sosiaalinen yhteenkuuluvuus” -erityis-jaosto antoi lausuntonsa 3 päivänä maaliskuuta 2010.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 17.–18 päivänä maaliskuuta 2010 pitämässään 461. täysistunnossa (maaliskuun 18. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon äänin 115 puolesta kenenkään äänestämättä vastaan ja 1:n pidättyessä äänestämästä.

1. Päätelmät ja suositukset

1.1 ETSK katsoo, että nykyinen kriisi tarjoaa mahdollisuuden toteuttaa kiireellisesti valvontajärjestelmän merkittävä uudistus. Sen tavoitteiksi on asetettava yksittäisten häiriöiden samoin kuin laajempien kriisien estäminen ja vastustuskyvyn vahvistaminen tällaisia sokkeja vastaan. Tätä varten on nojaututtava yhteisön tasolla määritellyn perustaan ja yhteisön vakaan järjestelmän sekä sen ulkopuolisten maiden vastaavien järjestelmien vuorovaikutukseen.

1.2 ETSK pahoittelee, että markkinoille pääsy ja toiminnan vakautta koskevien vaatimusten epätäydellinen yhdenmukaistaminen antaa yhä mahdollisuuden sääntelyyn liittyvään keinoteltuun ja vääristää kilpailua. Mainittujen vaatimusten mukauttaminen vakauden, rahoitusalan toimijoiden riskinhallinnan ja kansalaisille suunnatun tiedotuksen laadun pohjalta on välttämätön perusta Euroopan talousalueen yhteisille eduille. Lisäksi valvontaviranomaisten pätevyys on kiinnitettävä jatkuvaa huomiota etenkin keskinäistä yhteistyötä hyödyntäen.

1.3 Näin ollen ETSK tukee komissiota sen työskentelyssä, jotta alakohtaiset valvontaviranomaiset saisivat toimivaltuudet yhteisten teknisten standardien määrittämiseksi ja kansallisten

viranomaisten välisten erimielisyyksien ratkaisemiseksi. Se kannattaa valvontaviranomaisten välisten suhteiden kehittämistä ja kollegiaalisen menettelyn luomista mahdollisten erimielisyyksien ratkaisemiseksi aloilla, joille on määritelty yhteisiä päätöksentekoprosesseja. Se on samaa mieltä komission kanssa siitä, että on tärkeää erottaa selkeästi yhtäältä tekniset kysymykset sekä toisaalta poliittiset kysymykset, jotka kuuluvat poliittisen valtuutuksen saaneille yhteisön toimielimille.

1.4 ETSK kehottaa komissiota pyrkimään kunnianhimoisesti saattamaan loppuun työohjelmaansa sisältyvät muutokset arvopaperialan teknisten standardien sekä vakuutus- ja työeläkealalla odotettavissa olevien direktiivien osalta.

2. Tausta

2.1 Euroopan komissio esitti 26 päivänä lokakuuta 2009 Omnibus I -direktiiviehdotuksen, jonka tarkoituksena on muuttaa useita rahoituspalvelualan toimintaan liittyviä direktiivejä. Kyseessä ovat vakavaraisuusvaatimuksiin, finanssiryhmittymiin, työeläkkeisiin, markkinoiden väärinkäyttöön, rahoitusvälineiden markkinoihin, tarjousesitteisiin, selvityksen lopullisuuteen, avoimuuteen, rahanpesuun ja sijoitusrahastoihin liittyvät direktiivit.

2.2 Komission tavoitteina on kansalaisten suojeleminen, rahoitusvakaudesta ja sisämarkkinoiden parantaminen, joita kansalliset valvontajärjestelmät eivät edes osittain yhdenmukaistettuina pysty varmistamaan.

2.3 Tavoitteiden saavuttamiseksi on määriteltävä asetuksissa säädettyjen toimivaltuuksien laajuus, jotta uusien viranomaisten perustaminen nykyisten Euroopan valvontaviranomaisten komiteoiden muutoksen tuloksena on mahdollista. Ehdotus muutospäätöksiksi antaa mahdollisuuden tehdä halutut muutokset nykyisiin teksteihin siten, että saavutetaan toivottu yhdenmukaisuus.

2.4 Ehdotus noudattaa komission kehittämää politiikkaa, joka perustuu Jacques de Larosièren johtaman korkean tason asiantuntijaryhmän raportin päätelmien analysointiin ja jonka tarkoituksena on ottaa käyttöön tehostettu, yhdenmukainen ja kestävä eurooppalainen valvontajärjestelmä. Komission toukokuussa 2009 antaman tiedonannon mukaan järjestelmän tulisi koostua Euroopan järjestelmäriskikomiteasta, joka on vastuussa makrotaloudellisesta sekä rahoitusvakauteen vaikuttavien riskien valvonnasta, sekä Euroopan finanssivalvojien järjestelmästä, jossa finanssialan kansalliset valvontaviranomaiset työskentelevät koordinoitusti uusien Euroopan valvontaviranomaisten kanssa.

2.5 Kyseisten viranomaisten tulisi olla lähtöisin kolmesta nykyisestä, professori Lamfalussyyn mukaan nimetyn päätöksentekoprosessin perusteella luodun rakenteen kolmannelle tasolle sijoittuvasta valvontakomiteasta, joiden vastuualueita ovat pankkitoiminta, vakuutukset ja työeläkkeet sekä rahoitusmarkkinat.

2.6 Jotta Eurooppaan voitaisiin luoda nykyistä yhdenmukaisempia rahoitusalan säännöt, toukokuussa 2009 annetussa komission tiedonannossa "Euroopan finanssivalvonta" ⁽¹⁾ asetettiin tavoitteeksi antaa viranomaisille mahdollisuus laatia teknisten normien luonnoksia ja edistää mikrotason vakautta koskevien tietojen jakamista.

2.7 Tarkasteltavana oleva ehdotus on jatkoa siihen, ja se sisältää kolme tärkeää osa-aluetta. Siinä määritellään niiden luonteeltaan teknisten standardien sovellusala (välineet, menetelmät, tilastot, mallit jne.), joiden tarkoituksena on valvontakäytäntöjen lähentäminen yhdenmukaisuuden lisäämiseksi ja jotka komission on jatkossa hyväksyttävä.

2.8 Se oikeuttaa viranomaiset ratkaisemaan kansallisten viranomaisten väliset erimielisyydet tapauksissa, joissa yhteistyö on tarpeen ja yhteinen etu kaventaa kansallista etua ja joissa mahdollista sitovaa päätöstä edeltää sovittelu.

2.9 Lisäksi sillä luodaan asianmukaisia tiedonvaihtokanavia, joiden avulla voidaan luoda oikeudellisten esteiden haittaamatta

yhteinen järjestelmä etenkin kun on kyse kansallisten ja uusien Euroopan tason viranomaisten välisistä yhteyksistä.

2.10 Viranomaisilla olisi lisäksi valtuudet neuvotella unionin ulkopuolisten maiden vastaavien elinten kanssa, julkaista rajatylittäviä sulautumia ja omistussuhteiden hankintoja koskevia, vakauden arviointiläusuntoja sekä laatia luetteloja yhteisen finanssialan toimijoista.

3. Yleistä

3.1 Käsillä oleva ETSK:n lausunto kuuluu vuosien 2007–2008 rahoituskriisin vuoksi laadittuihin ja erityisesti Larosière-ryhmän raporttia ⁽²⁾ sekä makro- ja mikrotason vakauden valvontaa koskeviin lausuntoihin. Vaikka kriisin tärkeimmiksi välittömiksi syiksi voidaan osoittaa Yhdysvaltojen rahoitusjärjestelmän vinoutumat, on samalla tullut esiin myös eurooppalaisten valvontajärjestelmien puutteita ja niiden välisiä tärkeitä eroja. Komitea pahoittelee, ettei aiempia kriisejä ja tapauksia (erityisesti *Equitable Life*) pidetty riittävinä perusteina tarvittavien uudistusten toteuttamiselle.

3.2 Rajatylittävää toimintaa harjoittaneiden yritysten asiakkaiden kokemat katkerat pettymykset vaarantavat kuluttajien luottamuksen sisämarkkinoita kohtaan.

3.3 Uusilla viranomaisilla olisi oltava käytössään rakenteet asianomaisten ammattialojen, ammattijärjestöjen ja rahoituspalvelujen käyttäjien kuulemiselle, ja niiden tulee käydä vuoropuhelua kansalaisyhteiskuntaa edustavan ETSK:n kanssa.

3.4 ETSK korostaa kolmen uuden viranomaisen teknistä luonnetta. Vaikka ne ovat itsenäisiä elimiä, niiden tulee pysyä komission ja viime kädessä Euroopan parlamentin poliittisen toimivallan alaisuudessa.

3.5 ETSK katsoo, että useissa jäsenvaltioissa toimivat rahoituslaitokset hyötyisivät valvontakäytäntöjen yhdenmukaistamisesta. Komitea kiinnittää erityisesti huomiota siihen, että ehdotettu järjestelmä ei sinänsä luo rahoitusalan toimijoille uusia velvoitteita, joista aiheutuvat kustannukset siirtyisivät käyttäjille, paitsi valtioissa, jotka ovat hyötynneet sääntelyn katvealueista ja kilpailun vääristymistä ja joissa järjestelmään siirtyminen edellyttää käytänteiden muuttamista.

3.6 ETSK hyväksyy sääntelyn parantamisen periaatteiden huomioonottamisen ehdotetussa järjestelmässä julkisten kuulemisten sekä vaikutustenarviointien avulla toimien suunnitteluvaiheesta lähtien. Se pitää tervetulleena myös

⁽¹⁾ KOM(2009) 252 lopullinen.

⁽²⁾ EUVL C 318, 23. joulukuuta 2009, s. 57.

komission aikomusta edistää joustavuutta ja välttämättömyyden periaatetta.

3.7 Kolmen uuden viranomaisen kollegiaalisen luonteen osalta komitea kehottaa ristiriitatapauksissa säilyttämään kansal-

listen viranomaisten keskinäisen tasapainon. ETSK:n mukaan kollegiaalisuus merkitsisi, että kansalliset viranomaiset hyväksyvät yhteiset päätökset ottamatta huomioon markkinoiden kokoa tai alkuperämaansa ulkopuolella toimivien tahojen läsnäoloa.

Bryssel 18. maaliskuuta 2010

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja*
Mario SEPI
